

Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Televizyon Dizilerine Yansıması Üzerine Sosyolojik Bir Değerlendirme

Gül AKTAŞ*

ID 0000-0001-6424-4256

Öz

Televizyon hem görsel açıdan önemli bir etkiye sahip olmakla birlikte hem de kolay elde edilebilen bir iletişim aracıdır. İzleyici kitlesinin heterojen bir yapıya sahip olması ve karşısındaki kitlenin belirleyici özelliklerini bilmemesine rağmen televizyon yapmış olduğu programlarla bireylerin anlam dünyasını dönüştürebilecek bir güce sahiptir. Bununla birlikte her sosyal gruptan bireye cazip gelecek programları ile izleyicileri etkilemesi televizyonu diğer geleneksel medya türlerinden ayıran en çarpıcı özelliğidir. Özellikle toplumda okuma yazma bilmeyen, işitme ya da görme engeli olan bireylerin varlığını düşündüğümüzde her kesime farklı tekniklerle ulaşabilme özelliği televizyonu cazip hale getirmektedir. Televizyonda sunulan haber, eğitim, dizi ve eğlence merkezli programlar kitlelerin beğenilerine sunulurken toplumsal, ekonomik ve kültürel alanda meydana gelen değişimlerden etkilenir. Bu değişimler aynı zamanda bireyin dünya görüşünü, olayları analiz etme ve yorumlama gücünü ve geleceğe ilişkin algı ve beklentilerini de farklı noktalarda etkilemektedir.

Son yıllarda özellikle akşam kuşağındaki yerli dizilerde "ideal beden" algısının yoğunlukla kadın aktörler üzerinden sunulduğu bir tablo ile karşılaşmaktayız. Bununla birlikte yerli dizilerde, aile ve sosyal yaşam içinde erkeklerin kadınlar üzerinde kurdukları tahakküm biçimleri, kadınların kendi aralarındaki güç çatışmaları, toplumsal cinsiyete dayalı rol ve sorumluluklar, diyalog ve anlamaya dönük ilişkilerden çok dış görünüşe ve gösterişe yönelik sahneler göze çarpmaktadır. Bu noktadan yaklaştığımızda çalışmanın amacı, son yıllarda televizyonda benzer konu içerikleri ile izleyicilere sunulan yerli dizilerin toplumsal cinsiyetin kültürel temsillerine hangi noktalarda ayna tuttuğu konusunu sosyolojik bağlamda eleştirel bir bakış açısıyla ele almaktır. Bu çalışmada, yerli dizilerde toplumsal cinsiyet rollerinin hangi temalarla verildiği konusu araştırılırken, toplumsal cinsiyet eşitsizliğini vurgulayan diyaloglar, kamusal ve özel alana ilişkin kadın ve erkeği konumlandıran mekân görünüşleri, estetik ve dış görünüşün ön planda olduğu görsel sunumlar eleştirel bir söylemle analiz edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İletişim Sosyolojisi, Kadın Temsili, Televizyon Dizileri, Toplumsal Cinsiyet, Ataerkillik

* Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü. ✉ gaktas@pau.edu.tr